

Yabancı Sermaye Girişinde Ağırlık Enerjide

Kamunun tasfiyesi ve yatırımdan alıkonulmasına paralel olarak özelleştirme uygulamaları sürüyor. Ülkenin dış borcunun yarısından fazlasını oluşturan mali durumuyla yerli sermaye, birikimini ya özelleştirme ile kamudan ya da dış borçla yapıyor. 90'lı yıllarda başlayan serbestleştirme ve yeni liberal politikalar, süreci kolaylaştıran hukuksal düzenlemelerin kabulüyle, uluslararası sermaye girişi giderek hızlanıyor.

Hükümetin her türlü delikanlılığına karşın, icraatlarıyla Dünya Bankası ve İMF politikalarının ayrılmaz bir parçası olduğunu görmektedir. Kapitalizm, dünya çapında geçirdiği mali krize ilişkin sorunlarını çözmeye çalışırken sermayenin manipülatif hareketliliği de sürmektedir. Şimdilik yüksek ve kısa dönemli kar hedeflediği ülkelerden biri de Türkiye olduğundan bu yabancı sermaye akışı devam etmektedir.

2010 yılının ilk beş ayında Türkiye'ye giren 1,4 milyar yabancı sermayenin sektörlere göre dağılımı

Türkiye'nin bu algılanışının bir göstergesi oldu. Yasal düzenlemelerle rekabetten tekele geçen elektrik-gaz-su sektörü 383 milyon dolar yabancı sermaye aldı. İnşaat sektörüne 197, mali kuruluşlara 148, toptan ve perakende ticarete 109 milyon, kiralama ve iş faaliyetlerine 68, haberleşme ve depolama hizmetlerine ise 65 milyon dolarlık sermaye girişli oldu. Toplam 1,4 milyar dolarlık sermayenin %70'i üretim dışında inşaat, hizmet ve finansman olarak gerçekleşti.

Toplam yabancı sermaye girişindeki %27'lik pay ile enerji sektörü en fazla yatırım alan sektör oldu. Elektrik dağıtım bölgelerinin satışı ile elektrik üretimi alanındaki hızlanma, özellikle %57 oranındaki AB merkezli yabancı sermaye girişinin ağırlıklı olarak enerji sektöründe yoğunlaşmasını getirdi. Kamu elindeki üretim birimleri ile dağıtım şebekeleri yabancı ortaklı sermayenin eline geçerken kar ve satış garantili yasal mevzuat nedeniyle yeni yatırımlar çoğaldı. Doğal olarak Dünya ve AB

ortalamasının çok üstünde seyreden yıllık enerji tüketim artışı yeni enerji yatırımlarının garantisi oldu.

Ülkemiz; hizmet, finans ve ticaret ağırlıklı ve kalıcı bir istihdam yaratmayan, ağırlıklı AB kaynaklı, çevre sorunlu ve enerji yoğun plastik, çimento, demir-çelik gibi sektörlerin üretim üssü yapılmaktadır. Bu nedenle tekrarlanan olası bir krizde nispeten daha güvenli bir ülkeye kolaylıkla gidecek, ulusal yarar ve toplumsal refah içermeyen bu yeni sermayenin kural tanımaz, kontrolsüz gücüne karşı örgütlenmek öncelikli görev olarak önümüzde durmaktadır.

SEKTÖR	MİLYON USD	ORAN
Elektrik-Gaz-Su	383	%27
İmalat	336	%24
İnşaat	197	%14
Mali Araçlık	148	%11
Perakende ve Toptan Ticaret	109	%7
Gayrimenkul ve Kiralama	68	%5
Haberleşme ve Depolama	65	%5
Diğer	94	%7
TOPLAM	1.400	%100

Taner Yıldız'dan Elektrik Dağıtım Şirketlerine Ayrıcalık

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan geçerek Genel Kurul gündemine alınan Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşların Bir Kısım Borç ve Alacaklarının Düzenlenmesine Dair Kanun tasarısında yapılan düzenleme ile elektrik şirketlerinin kamu kurumlarından alacakları Hazine'ye devredilecek.

Tasarıda lisans alan şirketlerin önü: "3096 sayılı TEK dışındaki kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren elektrik dağıtım şirketleri EPDK'dan lisans alarak yeni

piyasa kapsamında faaliyet göstermeye başladıkları dönemden önceki işletme faaliyetleri için kanunla getirilen hükümlerden yararlanı" düzenlenmesiyle açıldı.

Bilindiği gibi ayrıcalıklı şirket olarak uzun yıllardır faaliyet gösteren Kayseri Elektrik Dağ.A.Ş., Hilmi Güler'in Bakan olduğu dönem dahil dağıtım lisansı alamamıştı. Ama aynı zamanda şirket yönetim kurulu üyesi olan Taner YILDIZ'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olmasından hemen sonra şirket lisansına kavuşmuştu. Bu düzenleme şirket bilançolarındaki tahsil edilemeyen

alacakları dikkate alarak ihaleye giren firmalara, özel ve önemli bir ayrıcalık sağlandı. Yaklaşık 500 milyon TL alacağının tahsili için kurumlarla davalık olan Kayseri Elk.Dağ. A.Ş alacaklarını Hazine'den tahsil edecek. Bu piyangodan Cengiz, Aksa ve Çalık gibi sektörün yeni aktörleride faydalanacak.

Rekabet ve şeffaflık vaadiyle özelleştirilen sektör, siyaset himayesinde giderek tekelleşerek kamu zararı pahasına ayrıcalıklı konuma getirildi ve getirilmeye devam ediyor.